

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficult. 3. De oppositi auod est vacuum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RESPONDET August. tantum vult DEUM esse extra Caelos, nihil autem ait de spatiis imaginariis.

OBJICITUR secundò. Tempus imaginarium non est aliquid plus quam spatium imaginarium. Sed DEUS verè existit in tempore imaginario. Ego verè etiam existit in spatio imaginario.

RESPONDETUR. Etiam in tempore imaginario quâ tali, non existere DEUM nemine cogitante, licet existat in tempore imaginario, materialiter accepto.

OBJICITUR tertio. Si DEUS non est in spatiis imaginariis, sequitur DEUM propriè moveri localiter; DEUS enim non est in spatiis imaginariis, sed solum in hoc mundo, moveat motu recto mundum versus spatia imaginaria, tunc de novo jam illic DEUS inciperet esse, ergo moveretur.

RESPONDETUR. DEUM non posse moveri ad spatia imaginaria, quâ talia, nisi imaginariè, extra Caelos etiam moveri localiter non potest, quia extra Caelos in seipso existit non potestque moveri ad seipsum, & si spatia imaginaria accipiantur materialiter, hoc est pro esse extra Caelos, sic est in illis.

OBJICITUR quartò. Quod est in aliquo non tanquam forma in materia, nec pars in toto, nec tanquam genus in specie, nec tanquam effectus in causa, nec tanquam invasum in vase, illud est verè in alio tanquam in loco. DEUS autem nullo ex prædictis modis, est in spatiis imaginariis. Ergo est in illic tanquam in loco.

RESPONDETUR. Negando Subjectum minoris; quia DEUS nullo modo est nemine cogitante in spatiis imaginariis. Consequenter dicitur Deum extra Caelos posse aliquid creare, idque nemine cogitante, sed non creare nemine cogitante in spatiis imaginariis, quâ talibus.

Addo diversas esse has propositiones, DEUS est extra Cælum, & DEUS est in eo, quod est extra Cælum: prima propositio est vera, & significat DEUM esse in seipso, secunda est falsa. Unde etiam per Patres vera fuit hæc propositio, DEUM fuisse in seipso ab æterno, & tamen falsa fuit fuisse in nihilo, cum tamen illud extra Caelos, sit omnino nihil.

OBJICITUR quinto. Si DEUS non esset in spatiis imaginariis, sequitur DEUM posse distare à seipso. Creet enim DEUS tres mundos sibi contiguos, tunc imprimis in lateribus interceptis non esset, quia inter latera supponimus nullum intercepti corpus actu, sed tantum interceptibile esse; Si autem inter latera non esset. Ergo inter se positum in uno mundo, & inter se positum in altero mundo mediarer aliquid, ubi Deus non esset. Imagine- mur rursum medium illum mundum annihilari,

non motis nec annihilatis extremis mundis, in quorum utroque extremo esset DEUS, & non esset in medio, medium enim est spatium imaginarium. Consequenter tunc DEUS distaret à seipso.

RESPONDETUR. Respectu illius medii esset DEUS in seipso, adeoque adhuc non distaret à seipso, spatium autem illud imaginarium, non est, nisi materialiter.

COLLIGES. Nec in vacuo, quâ tali DEUM esse, sed esse DEUM in seipso vacuo posito.

Punctum Difficultatis 3.

De Opposito loci quod est vacuum?

QVÆRES primò. Quid est vacuum? Non accipitur hic vacuum pro otioso, vel pro corpore carente eo intra-posito, ad quod artificialiter vel naturaliter instituitur continentium, quo sensu putamen nucis est interdum vacuum supple nucleo. Nec accipitur hic vacuum pro negatione corporis simpliciter, quia Phil. 1. Cæli textu 59. & 7. Cæli textu 27. expressè negat dari vacuum extra Caelos, quamvis illic sit negatio corporum: accipitur itaque vacuum privativè, prout hic de illo Philosophi, qui cum Aristotele 4. Physicorum textu 60. 65. 76. & 1. Cæli 89. definiunt vacuum. Est locus carens corpore.

Sed difficultas est, quomodo vacuum sit locus, si enim est locus. Ergo est superficies corporis continentis, si est superficies corporis continentis. Ergo est corpus & non privatio corporis.

Duplici id viâ explicari potest. Imprimis entia connotativa, si sint negationes, non raro assumere in recto illa positiva, super quæ fundatur illa negatio, & sic, quia tenebræ, seu negatio lucis fundatur in aëre, ideo in definitione tenebrarum ponitur aër, cum formali, carens luce, hocque toties evenire solet, quoties connotativa entia volumus describere, quid in re sint. Porro vacuum est etiam aliquid non esse, quod non esse, fundatur in esse corporis, cujus latera, ita sunt collocata, ut medium interceptum inter illa latera corpore non impleantur, adeoque formalisetur negatione corporis implentis. Aliâ viâ hoc idem explicatur, in definitione vacui ly locus assumitur, quia scilicet dupliciter spectari potest vacuum. Primò in quantum continetur & interceptitur à loco circumposito. Secundo accipi potest pro ipso continente & interceptiente vacuum.

Secundo hoc modo acceptum vacuum
† ii; est

est locus carens corpore, locus enim illam carentiam ambit. Primo autem modo acceptum Vacuum est carentia corporis, prout connotat locum.

Dicitur itaque vacuum locus ut distinguatur à negatione corporis, quæ est extra Cælos, estque id, quod quodammodo ambit illam negationem, dicitur carens corpore, accipiendo ly corpus pro quocunque indeterminato corpore. Caterum rigorosè loquendo hæc definitio, non est nisi speciei antinomasticon vacui, hoc est vacui materialis, de quo in præsentia agendum fuit Philosopho, nam expellatur aer totus ex cubiculo, succedant in locum ipsius Angeli, vel plures, vel unus sphaera suæ locabilitate, implens spatium, quo aer occupabat, ille locus carebit corpore, eritque vacuum materiale, licet non sit vacuum simpliciter.

QUÆRITUR II. *Potestne dari vacuum?* Respondet communis Philosophia, Naturaliter non posse dari, posse divinitus.

RATIO prima. *Quare vacuum naturaliter dari non possit.* Quia indigent influxu cœlesti sub-lunaria, qui impediretur vacuo.

RESPONDET Arriaga. Sufficit per latera participari hos influxus, nec est necesse optimum semper influxum haberi, sicut nec illum habent flores sub densò tecto collocati. Addit recentior Suarez. Quod eadem corpora, quæ tantà vi ducuntur ad impediendum vacuum, possint eadem vi attrahere corpora ad contiguitatem recuperandam, si ea tantum indigeant ad recipiendos influxus Cœlestes.

SECUNDA RATIO est ex Arriaga. Quia dato, vacuo daretur penetratio corporum, quod enim abiret expulsum corpus, cum mundus totus sit plenus, nisi penetrarentur corpora?

RESPONDET recentior Suarez. Cum infra empyreum rediit Christus, appariturus S. Paulo, non erat necesse fieri penetrationem corporum, quamvis mundus sit plenus, nec item datum est vacuum, cum Sanctus Paulus cum corpore (quod de se ille non negat, quamvis etiam non affirmet) translatus est in tertium Cœlum. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT, quia probabile est non realiter esse motum corpus Christi de Cœlo, sed id fecisse Angelos in corpore, hic & nunc fabricato, sicut in veteri Testamento apparebant in Persona DEI. Posito etiam quod realiter ipse Christus apparuerit, facile est concedere factam penetrationem, donum enim penetrabilitatis, non otiosè datur corporibus glorificatio, immò probabile est non esse in potestate corporis beati, exercere vel non exercere donum penetrabilitatis, sicut non est in potestate beati reddere corpus suum carens claritate. De Sancto etiam Paulo nullum est fun-

damentum, fuisse illum cum corpore in Cœlo,positoque quod fuerit, facile est dicere supplementum fuisse miraculosè hunc defectum vel rarefactionem factam. Dicit etiam Arriaga, quod ad supplendum locum in mundo ejus materiæ, quam Christus in Cœlum secum tulit, produxerit aliquid Deus materiæ ne novo. Hæc ratio potest sustineri ut vides.

RATIO secunda, est quæ utitur recentior Suarez, quia scilicet vacuum est divisio quædam, & habet se per modum vulneris infligti huic magno mundi corpori.

RESPONDERI potest, nihil exinde convinci, quia per similitudinem declaratur res, non autem ratio adfertur. Rursus cum vulnus possit naturaliter fieri, poterit etiam naturaliter fieri vacuum. Denique dici potest; Si patitur natura divisionem, quæ fit aeris ambulatione, aliasque divisiones, cur etiam hanc non patietur?

Hoc tamen totum ulterius referri potest in virtutem à natura insitam corporibus attrahendialia corpora, ut docuit Valsequez, quam virtutem inesse à posteriori experientia probant, & ita, ut si ex fistula fistula extrahatur aer sequitur aqua, & si orificium diligenter obstruas fistulæ aqua plenæ, ita ut non sit modus, quo novus subintret aer, etiam aperto orificio non effundetur aqua, sunt & aliæ experientia, quas & usus præsentat & referunt impressi. Experientias curiosas pro utraque parte consultò præmitto melioribusque ingeniis examinandas relinquo.

Meminit Aristot. Argumenti 4. Physic. tex. 53. probantis dari vacuum naturaliter, eò quod motus non possit fieri in pleno, sine penetratione. Sed sufficit quod cedat aer vel corpus, per quod fit motus, ita ut aer motu expulsus, aut corpus succedat in spatium à corpore moto desertum, licet proximioribus non nihil comotis partibus.

Quod autem divinitus possit dari vacuum, nemo dubitat ex illo principio. Quia non implicat. Probabilius tamen est Angelicâ virtute illud dari non posse, quia quamvis connexio ista corporum finita sit, non sequitur ab Angelo illam superari posse, nam connexio accidentium cum substantia, impenetrabilitas item corporum inter se, est quid finitum, ab Angelis tamen fieri non potest. Ulteriusque hoc exinde suadet, quia cum impletio hæc & carentia vacui sit bonum Universi, videtur Angelus potentiam non habere, ad causandum malum universi, cumque Angelis tribuatur vis agendi in corpora, vel causandi motum, vel applicandi activa passivis, infertur vacuum ab illis non posse causari, quia vacuum neque est motus, neque est aliquid activum in passiva.

QUÆRES tertio. *quid sit sentiendum de motu locali in vacuo.*

ASSE-

QUÆSTIO II.

De Duratione.

ASSERO primò. *Gravia & Levia in vacuo propriè dicto movenda esse, non tamen in vacuo impropriè dicto. Quale esset, si annihilato mundo relinqueretur lapis.*

RATIO, quia adhuc haberet centrum gravitatis lapis in priori vacuo, in posteriori autem non haberet, hinc non esset ratio, cur huc potius quàm illic moveretur. Unde etiam hæc tota mundi Machina non cadit, quia non habet centrum gravitatis, ad quod ruat, & quamvis immediatè sub se non habeat grave, levius, inde non sequitur quòd descensurum non sit, quia sufficit quòd impediens non habeat, & ex altera parte appetit centrum; esset autem ille motus non motus localis, sed motus lationis. Quomodo autem istud grave collocari debeat ut moveatur, colligetur ex dicendis asserto quarto.

ASSERO secundo. *Motum progressivum corporum beatorum posse dari in vacuo*, ita S. Thom. Quod I. 6. art. 5. & ratio ejusdem est, quia corpora beatorum quoad hoc habent se per modum Spirituum, suntque absoluta à ratione adhærescendi corporibus.

ASSERO tertio. *Motum progressivum aliorum corporum in vacuo dari non posse.*

RATIO. Quia progressivus motus, ut suppono, non fieret nisi supra solidum, quod attollere & à se revelli pedes non permetteret, propter adhærescentiam inter corpora, quæ tunc dimittunt aliud corpus à se, quando dimittendi, est quod suppleat locum, Motus tamen v. g. brachii non applicati corpori dari posset, quia principium, quod est adhærescentia, nihil pro tunc agere potest.

ASSERO quarto. *Circa projecta. Si extra vacuum projectio fiat ubi attingeret projectum, superficiem vacuum circumdantem, propter adhærescentiam non moveretur ulterius, si tamen Angelus projiceret lapidem à medio v. g. vacui, moveretur adhærescentiam corpus.*

ASSERO quinto. *Posito quocunque motu gravium in vacuo, non fieret ille in instanti.*

RATIO, quia nec auctoritas nec ratio, tribuit vim instantanei & indivisibilis motus, alicui corpori. Quando autem Aristoteles dicit, quòd eadem sit proportio inter motum in vacuo, & motum in pleno, quæ proportio inter plenum & vacuum id solum vult, quia scilicet, sicut in vacuo nullum est actuale spatium resistens, ita & in motu in vacuo, cum tamen in pleno sit medium plus vel minus resistivum.

DURATIO duplex est, una intrinseca rebus, alia extrinseca. Extrinseca duratio desumitur à tempore quo res durat. Duratio autem intrinseca variè à variis explicatur. A Nominalibus explicatur per solam formalitatem & connotationem, eis accedunt Suar. uterque Valsq. Molina, Ovied. A Modalistis dicitur esse modus, ut docuit Arriag. Lugo de Incarnatione dist. 19. Sect. 1. n. 20. censet illum esse ipsammet actionem, quæ per illum modus est, vi cuius constituitur res existens. Et ex illis quidem, qui dicunt nemine cogitante distingui durationem, alii dicunt illam esse quid permanens, ut noster Rub. alii successivam ut Lugo. & Arriaga.

DIFFICULTAS I.

Quidnam sit formaliter Duratio per alios.

DICENDUM est primò. *Durationem non esse modum superadditum permanentem, & qui totus simul positus, faciat durare hodiè, cras, &c.*

PROBAT primò Ovied. Duratio sic explicata est indifferens, ut sit hodiè vel cras. Ergo non est in hoc tempore per seipsam. Consequentiam admittunt Modales in aliis Materiis. Antecedens probatur. Hæc duratio heri me constituebat in diverso tempore, & hodiè me constituit in hoc. Ergo est indifferens, ut me constituat in esse hodierno & hesterno.

CONFIRMATUR hoc idem. Quia cum hodiè, non sit crastinum, nec me ad crastinum hodiè, in actu secundo determinet, sit ut hæc determinatio non sit determinatio in actu secundo, sed solum in actu primo. Quòd si determinat non nisi in circumstantia temporis crastini, cur illud tempus, quod potest determinare illum modum, ut me constituat hodiè durantem, non poterit determinare meam entitatem, sine ulla superaddita modali entitate.

RESPONDEBIS. Modum illum esse essentialem semper determinationem, quia quousque existit semper habet suum effectum formalem, licet ratione defectus alicujus extrinseci, non tribuat totum suum effectum, quem extensive tribuere potest. Sic etiam qualitas impressa projectionis, est in actu secundo talis, nec indiget per aliam qualitatem reddi qualitas projectorum, & tamen extensivum suum exercitium, non præstat simul.